

УСТАНОВА АДУКАЦЫИ
«ГРОДЗЕНСКІ ДЗЯРЖАУНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
ІМЯ ЯНКІ КУПАЛЫ»

Уладзімір Захараў

В
АКАЛЬНЫЯ ТВОРЫ
Ў СУПРАВАДЖЭННІ ГІТАРЫ

Дапаможнік

на дысцыплінах:

«Вакал», «Пастаноўка голасу», «Музычны інструмент»,
«Акампаніятарскае майстэрства», «Ансамбль»

для студэнтаў спецыяльнасцей:

«Народная творчасць (харавая музыка)»,
«Народная творчасць (інструментальная музыка)»,
«Музычнае мастацтва. Спецыяльныя музычныя дысцыпліны»

Гродна
ГрДУ імя Я. Купалы
2015

УДК 78.087.6(075.8)

ББК 85.94

3-38

Рэкамендавана Саветам факультэта мастацтваў і дызайну ГрДУ імя Я. Купалы

Рэцензенты:

Пескін А. Б., дацент кафедры дырыжыравання і вакалу Установы адукацыі
«Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы», кандыдат мастацтвазнаўства;
Успенскі К. А., старшы выкладчык кафедры музычна-інструментальных дысцыплін Установы адукацыі
«Беларускі дзяржаўны педагогічны ўніверсітэт імя Максіма Танка»

На вокладцы змешчаны малюнак гродзенскага мастака Алеся Аўчыннікава

Захараў, Уладзімір

3-38   Вакальныя творы ў суправаджэнні гітары : дапаможнік /
Уладзімір Захараў. – Гродна : ГрДУ, 2015. – 19 с.

ISBN 978-985-515-875-3

Прадстаўлены партытуры для мужчынскага (жаночага) голасу ў суправаджэнні гітары. Адрасавана студэнтам спецыяльнасцей: «Народная творчасць (харавая музыка)», «Народная творчасць (інструментальная музыка)», «Музычнае мастацтва. Спецыяльныя музычныя дысцыпліны», а таксама аматарам і професійным выкананцам.

УДК 78.087.6(075.8)

ББК 85.94

ISBN 978-985-515-875-3

© Захараў У. І., 2015

© Установа адукацыі
«Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт
імя Янкі Купалы», 2015

ПРАДМОВА

У ВАЛАДАРСТВЕ МУЗЫКІ І ПАЭЗІІ

Музыка, як вядома, з'яўляеца адным з найбольш самадастатковых відаў мастацтва. Сваёй унікальнай магчымасцю сягаець праста ў сэрца, абмінаючы рацыянальныя заслоны свядомасці, з ёй можа спаборнічаць толькі паэзія. Калі ж гэтая стыхія аб'ядноўваюцца, іхняй энергіі дастаткова, каб дасягнуць неверагоднага: зладжанай, гарманічнай працы душы і розуму. Паасобку такой магутнай сілай ні паэзія, ні музыка не валодаюць. Пра гэта ведалі старажытныя творцы – барды і філіды, трубадуры і менестрэлі, мінезінгеры і лірнікі, якія не праста пісалі прыгожыя вершы, але да вершаў прыдумвалі яшчэ і чароўныя мелодыі. Так нараджалася мастацтва песні. Заўважым, што ў далёкія, мудрыя часы песня не служыла бліскучай аздобай для шэрай надзённасці, але была яскравым уласабленнем самога жыцця ва ўсіх яго праявах.

Галоўная каштоўнасць дапаможніка, які склаў з уласных твораў Уладзімір Захараў, мяркую, палягае менавіта на спробе вярнуць песню (саюз паэзіі і музыкі) у спрадвечны, шляхетны кантэкст. Дзеля гэтага аўтар выбраў на ўласны густ чатыры вершы, напісаў цудоўныя да іх мелодыі ў суправаджэнні гітары і такім чынам аб'яднаў чатырох даволі розных паэтаў: класіка айчыннай літаратуры Уладзіміра Карагаткевіча, Юрыя Гумянюка, чыя эстэтыка балансуе на мяжы мадэрнізму і постмадэрнізму, неадэкадэнта Анатоля Брусеўіча і прадстаўніка праваслаўнай духоўнай плыні ў беларускай паэзіі – Зыніча (Алега Бембеля). Гэта сапраўды непадобныя між сабой творцы, але дзякуючы кампазітарскаму таленту У. Захараўа іх вершы напоўніліся новай сутнасцю і набылі прыкладна ту ю сувязь, якой злучаюцца поры года – вясна, лета, восень і зіма. Акурат такія асацыяцыі (прынамсі ў мяне) выклікае выданне. Так верш У. Карагаткевіча «Прыпадзі да мяне, прыпадзі» можна суднесці з пяшчотнай вясной, бо напоўнены ён лагоднымі, цёплымі рамантычнымі вобразамі і матывамі. Верш Ю. Гумянюка «Агністы мак» асацыюеца не інакш, як з гарачым летам – кожнае слова ў ім, кожны знак апякае непрадказальнасцю і нават парадаксальнасцю. Верш А. Брусеўіча «Надзённасць патушыць апошнія зоры» мусіць сімвалізаваць сплін і дэкаданс восені. І, нарэшце, верш Зыніча «Кельля-зорка» сваёй светласцю і ўрачыстасцю падобны на першы снег, а яго строгі, амаль класіцыстычны стыль нагадвае марозны ўзор, якім зіма ўпрыгожвае шыбы вокнаў.

Што ж, шчыра запрашаю і Вас наведаць гэты цікавы свет – валадарства музыкі і паэзіі, прыгажосці і натхнення!

*А. А. Брусеўіч, кандыдат філалагічных навук, дацэнт,
Установа аддукацыі «Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы»*

АД АЎТАРА

Вакальныя партыі, якія размешчаны ў дапаможніку, прызначаны як для мужчынскага, так і для жаночага голасу. Творы можна транспаніраваць у іншыя размешчаныя вышэй танальнасці (у межах секунды – тэрцыі). Гітарысту дзеля гэтага пажадана карыстацца кападастром. Дынаміка і агогіка ў абедзвюх партыях, а таксама аплікатура ў партыі гітары ў нотным тэксле не выстаўлены – зрабіць гэта прапануецца выканайцам.

У паэтычных тэкстах захаваны аўтарская граматыка, пунктуацыя і іншыя моўныя асаблівасці. Напрыклад, «Аgnісты мак» Юрый Гумянюка надрукаваны без знакаў прыпынку. Такі прыём характэрны для паэзіі мадэрнізму, і на думку многіх яе прадстаўнікоў, служыць для разняволення верша. Нельга не зауважыць, што «Кельля-зорка» Алега Бембеля (Зыніча) запісана так званай «тарашкевіцай» – старым беларускім правапісам. Звяртае ўвагу і частае выкарыстанне такіх знакаў прыпынку, як шматкроп'е, або працяжнік, якія ў межах тэкста могуць выконваць не толькі свае традыцыйныя функцыі, але і ўплываць на стылістычныя асаблівасці верша, адлюстроўваць імкненне аўтара перадаць патрэбную яму інтанацыю. Зауважым таксама, што насуперак нормам граматыкі, асобныя слова ў некаторых вершах пішуцца з вялікай літары, але і гэта – пэўны прыём, дзякуючы якому паэт падкрэслівае важнасць, можа нават выключнасць таго альбо іншага вобраза ў межах тэкста.

Уладзімір Захараў

ЗМЕСТ

Прадмова. У валадарстве музыкі і паэзіі	3
Ад аўтара.....	4
Прыпадзі да мяне, прыпадзі (<i>Сл. Уладзіміра Карапкевіча</i>).....	5
Агністы мак (<i>Сл. Юрыя Гумянюка</i>).....	9
Надзённасць патушыць апошнія зоры (<i>Сл. Анатолія Брусеўіча</i>).....	12
Кельля-зорка (<i>Сл. Зыніча (Алега Бембеля)</i>).....	16

Вучэбнае выданне

ЗАХАРАЎ Уладзімір Іванавіч

ВАКАЛЬНЫЯ ТВОРЫ Ў СУПРАВАДЖЭННІ ГІТАРЫ

Дапаможнік

Адказныя за выпуск: *I. В. Сівакова, М. У. Вахмяніна*

Камп'ютарная вёрстка: *I. П. Зімніцкая*

Камп'ютарны набор: *У. I. Захарау*

Дызайн вокладкі: *B. B. Канчуга*

Падлісана да друку 26.05.2015. Фармат 60×84¹/₂.

Папера афсетная. Рызографія. Гарнітура Garamond СТТ.

Ум. друк. арк. 2,33. Ул.-выд. арк. 1,4. Тыраж 50 экз. Заказ 053

Выдавец і паліграфічна выкананне:
Установа адукациі «Гродзенскі дзяржаўны

йніверсітэт імя Янкі Купалы».

Пасведчанне аб дзяржаўнай регістрацыі выдаўца,
вытворцы, распаўсюджвалыка друкаваных выданняў

№ 1/261 ад 02.04.2014.

Бул. Ажэшкі, д. 22, 230023, Гродна

ISBN 978-985-515-875-3

9 789855 158753 >